Yargıtay 9. HD E.2026/10648 K.2026/8518 (05.10.2026)

Karar metni, Yargıtay Başkanlığı Karar Arama sistemindeki yayımlanmış hâliyle aynen aktarılmıştır; taraf adları kaynakta anonimdir.

9. Hukuk Dairesi 2026/10648 E. , 2026/8518 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ :İş Mahkemesi

SAYISI : 2024/658 E., 2026/154 K.

İlk Derece Mahkemesince bozmaya uyularak verilen karar taraf vekillerince temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçelerinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkili ... Sendikasının (Sendika) davalı ... (Belediye) işyerinde yıllardır örgütlü olduğunu, davalı ... işyerinde çalışan ve davacı Sendikaya üye olan işçilerin üyelik aidatı ödemeleri gerektiğini, davalı Belediyenin işçilerden kestiği üyelik ve dayanışma aidatlarını müvekkiline ödemediğini, aidatların kesildikleri tarihlerden itibaren bir ay içinde ilgili sendikaya gönderilmesi gerektiğini, bu hususun davacı Sendika ile davalı ... arasında bağıtlanan toplu iş sözleşmelerinde de hüküm altına alındığını belirterek ödenmeyen sendika üyelik aidatlarının bankalarca işletme kredilerine uygulanan en yüksek faiziyle tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; müvekkili aleyhine açılan davanın haklı olduğunu, ancak müvekkili Belediyenin borç yükünün fazla olması sebebiyle davacıya ödeme yapılamadığını, bu nedenle taraflar arasında sulh ve taksitlendirmeye yönelik görüşmelere başlandığını beyanla açılan davanın kabulüne karar verilmesini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin 28.12.2023 tarihli kararı ile; davalı tarafından dosyaya 2002/2-2017/1 ayları arasındaki döneme ilişkin ne miktarda kesinti yapıldığını gösterir işçi sendikası tevkifat listeleri sunulduğu, davalı tarafından sunulan sendika üyelik aidat kesinti listeleri esas alınarak 2002/2-2017/1 ayları arasındaki dönemini kapsayan toplam aidat tutarı hesaplandığı, davalı ... tarafından davacı Sendikaya 25.02.2016 tarihinde gönderilen yazıda da aidat borçlarının bulunduğu ve bu borcu taksitler hâlinde ödeneceğinin belirtildiği, davalı tarafından davayı kabulden sonra cevap dilekçesinin ıslahı ile zamanaşımı def'i ileri sürülmesinin çelişkili davranış yasağı kapsamında dürüstlük kuralına aykırı olduğu, bu nedenle davalının zamanaşımı def'inin dikkate alınmadığı, davalı tarafından ıslah dilekçesine karşı zamanaşımı savunması yapılmadığı, kök raporda talep dışı hesaplanan kısımların resen dışlandığı ve davacının talebi ile bağlı kalındığı gerekçe gösterilerek davanın kabulüne karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı vekilince istinaf başvurusunda bulunulması üzerine, Adana Bölge Adliye Mahkemesi 13. Hukuk Dairesinin 30.05.2024 tarihli kararı ile; davacı Sendika ile davalı ... arasında 15.01.2005 - 14.01.2007, 15.01.2007 - 14.01.2009, 15.01.2009 - 14.01.2011, 15.01.2011 - 14.01.2013, 15.01.2013 - 14.01.20 15... .01.2015 - 14.01.2018 dönemlerine ilişkin toplu iş

sözleşmelerinin imzalandığı, davacı tarafından 2001 Şubat ayından 2015 Eylül ayına kadar yapılan aidat kesintilerinin ödenmesinin talep edildiği, bu döneme ilişkin yapılan aidat kesintilerinin ödendiğinin ispat edilemediği, davalı tarafça davaya ve ıslaha karşı zamanaşımı def'inin değerlendirilmediği savunulmuş ise de davaya süresinde cevap verildiğinin kabulü hâlinde dahi davalının sunduğu cevap dilekçesi ile davayı kabul ettiği, davayı kabulden sonra cevap dilekçesinin ıslahı ile zamanaşımının ileri sürülmesinin çelişkili davranış yasağı kapsamında dürüstlük kuralına aykırı olduğu, bu nedenle davalının zamanaşımı def'inin dikkate alınmadığı, davalı tarafından ıslah dilekçesine karşı zamanaşımı savunması yapılmadığı, davalı tarafça bir kısım ödeme belgeleri sunulmuş ise de belgelerdeki ödemelerin dava konusu dönemden sonraki dönemlere ait olduğu gerekçesi ile davalının istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

V. BOZMA VE BOZMADAN SONRAKİ YARGILAMA SÜRECİ

Bölge Adliye Mahkemesinin 30.05.2024 tarihli kararının davalı vekilince temyiz edilmesi üzerine Dairece, davalı tarafından ibraz edilen ödeme belgeleri ile ilgili olarak bir değerlendirme yapılarak sonucuna göre karar verilmesi gerektiği gerekçesiyle Bölge Adliye Mahkemesi kararının ortadan kaldırılmasına ve İlk Derece Mahkemesi kararının bozulmasına karar verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesinin ilâm başlığında tarih ve sayısı belirtilen kararı ile bozmaya uyularak davalı tarafından ibraz edilen ödeme belgelerine 448.497,94 TL ödeme yapıldığı, söz konusu ödemelerin vadesi ilk gelmiş olan Şubat 2001-Eylül 2015 tarihleri arası döneme ait aidat asıl alacaklarından sırasıyla mahsup edildiği, mahsup işleminden sonra, davacının bakiye 213.259,09 TL aidat asıl alacağı bulunduğu gerekçesiyle davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

VI. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

1. Davacı vekili temyiz dilekçesinde; bir kısım ödemelerin davalı belediyenin 2001 yılı öncesine yani dava konusu dönem öncesine ilişkin alacaklara ait olduğunu, Mahkemece yapılan ödemelerin anaparadan mahsubunun 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun (6098 sayılı Kanun) 100. maddesine aykırı ve hatalı olduğunu ve dilekçesinde yazılı diğer sebepleri ileri sürmüştür.

2. Davalı vekili temyiz dilekçesinde; hükmedilen vekâlet ücretinin hatalı olduğunu ve bilirkişi tarafından dikkate alınmayan iki kalem ödemenin dikkate alınması gerektiğini ve dilekçesinde yazılı diğer sebepleri ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Dosya içeriğine, bozmanın mahiyeti ve kapsamına göre taraflar arasındaki uyuşmazlık; sendika aidat alacaklarının tahsili istemine ilişkindir.

1. Tarafların iddia, savunma ve dayandıkları belgelere, uyuşmazlığın hukuki nitelendirilmesi ile uygulanması gereken hukuk kurallarına, dava şartlarına, yargılamaya hâkim olan ilkelere, ispat kurallarına ve temyiz olunan kararda belirtilen gerekçelere göre taraflar vekillerinin aşağıdaki paragrafların kapsamı dışındaki temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

2. 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun (6356 sayılı Kanun) 18/2 hükmüne göre “Üyelik ve dayanışma aidatları, yetkili işçi sendikasının işverene yazılı başvurusu üzerine, işçinin ücretinden kesilmek suretiyle ilgili sendikaya ödenir.” Aynı maddenin 3. fıkrasına göre de “Yukarıdaki hükümlere göre ödenmesi gereken aidatı kesmeyen veya kesmesine rağmen bir ay içinde ilgili işçi sendikasına ödemeyen işveren,

bildirim şartı aranmaksızın aidat miktarını bankalarca işletme kredilerine uygulanan en yüksek faiziyle birlikte ödemekle yükümlüdür.”

6098 sayılı Kanun'un "II. Mahsup" "1. Kısmen ödemede" başlıklı 100. maddesinin 1. fıkrası şöyledir:

"Borçlu, faiz veya giderleri ödemede gecikmemiş ise, kısmen yaptığı ödemeyi ana borçtan düşme hakkına sahiptir. Aksine anlaşma yapılamaz.”

Resmî Gazete'nin 09.07.2013 tarihli ve 28702 sayılı nüshası ile yürürlüğe giren Sendika Üyeliğinin Kazanılması ve Sona Ermesi ile Üyelik Aidatının Tahsili Hakkında Yönetmelik'in 9. maddesi şöyledir:

"(1) Üyelik ve dayanışma aidatları, yetkili işçi sendikasının işverene yazılı başvurusu üzerine, işçinin ücretinden kesilerek ilgili sendikaya ödenir. Genel kurul kararı ile aidatlarda değişiklik yapıldığı takdirde, en geç bir ay içinde sendika tarafından aidat miktarı işverene bildirilir. (Ek cümle: RG-14/6/2015-29386) Yetkili işçi sendikası, üyelik değişikliklerini de en geç bir ay içerisinde işverene bildirmekle yükümlüdür.

(2) İşyerinde uygulanan toplu iş sözleşmesinin tarafı olan işçi sendikası veya toplu iş sözleşmesi yapılmamışsa ya da sona ermişse yetki belgesi alan işçi sendikası, aidatların işçilerin ücretlerinden kesilmesi için işverene yazılı talepte bulunur.

(3) İşveren aidatları kesmeye, kestiği aidatın türünü belirterek tutarı ile kesinti listesini sendikaya göndermekle yükümlüdür.

(4) Yukarıdaki hükümlere göre ödenmesi gereken aidatı kesmeyen veya kesmesine rağmen bir ay içinde ilgili işçi sendikasına ödemeyen işveren, bildirim şartı aranmaksızın aidat miktarını bankalarca işletme kredilerine uygulanan en yüksek faiziyle birlikte ödemekle yükümlüdür.”

6356 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesi ile birlikte kanunda yer alan açık düzenleme gereğince aidatın işçi ücretinden kesilmesinden itibaren bir aylık sürenin bitimi tarihinde işveren temerrüde düşecektir. Bunun için ayrıca bildirime gerek bulunmamaktadır.

Bununla birlikte öncelikle toplu iş sözleşmesinde yer alan düzenlemelere bakılması gerekmektedir. Toplu iş sözleşmesinde belirli bir vade öngörülmüş ise işveren toplu iş sözleşmesinde öngörülen vade tarihinde temerrüde düşecektir. Toplu iş sözleşmesinde belirli bir vade öngörülmemesi durumunda, kanunda öngörülen tarih itibarıyla temerrüt olgusu gerçekleşmiş sayılacaktır.

Aidat alacakları her ay itibarıyla tahakkuk eden ve ödenmesi gereken dönemsel edim niteliğinde olduğundan her ay itibarıyla tahakkuk eden aidat alacağı miktarına her ay itibarıyla belirlenecek tarihlerden itibaren faiz işletilmesine karar verilmelidir. Bu anlamda hüküm fıkrasında her ayın aidat bedeli tutarı ve bu tutara hangi tarihten itibaren faiz işletileceği açık şekilde belirtilmelidir.

Ana borç, gecikmiş faiz ve giderleri olmak üzere toplam borç tutarının altında kalan her bir ödeme 6098 sayılı Kanun'un 100/1 hükmü anlamında kısmen yapılan ödemedir. Borçlu para borcunun faiz ve masraflarını ödemede temerrüde düşmemişse yaptığı kısmi ödemeyi anapara borcuna mahsup etme hakkına sahiptir. Borçlu, faiz ve masrafları ödemede temerrüde düşmüşse yaptığı kısmi ödeme öncelikle gecikmiş faiz ve masraf borçlarına mahsup edilecektir.

Somut uyuşmazlıkta davalı işverence dava tarihinden önce ve yargılamanın devamı esnasında olmak üzere bir kısım aidat alacağı ödenmiş, Mahkemece taraflar arasında imzalanan toplu iş sözleşmelerinde öngörülen vade tarihinde davalının temerrüde düştüğü gözetilmeksizin yapılan kısmi ödeme hesaplanan anaparadan mahsup edilmiştir. Dava

dilekçesinde, alacakların faiziyle birlikte tahsili istemi bulunmakta olup vade tarihinde temerrüde düşen davalının mahsup edilen miktarın ödeme tarihine kadar işlemiş geçmiş gün faizinden sorumlu olduğu değerlendirildiğinde davalı işverence yapılan kısmi ödemenin öncelikle işlemiş faizden mahsup edilerek sonucuna göre karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde karar verilmiş olması bozmayı gerektirmiştir.

3. Kabule göre de; İlk Derece Mahkemesince kabulüne karar verilen alacak miktarının 213.259,09 TL, davacı tarafından talep edilen toplam alacak miktarının 648.689,29 TL olduğu dikkate alındığında karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nin 13. maddesine göre davacı lehine 45.000,00 TL, davalı lehine ise 69,668,83 TL vekâlet ücretine hükmedilmesi gerekirken yazılı şekilde karar verilmesi de hatalı olmuştur.

VII. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

İlk Derece Mahkemesi kararının BOZULMASINA,

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine gönderilmesine,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde ilgililere iadesine,

05.10.2026 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.